

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 167/09-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. mája 2009 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti V-T., a. s., P., zastúpenej advokátkou JUDr. E. K., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5 Co 11/2008 z 28. mája 2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti V-T., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. augusta 2008 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti V-T., a. s., P. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. E. K., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 11/2008 z 28. mája 2008.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v právnej veci sťažovateľky ako navrhovateľky proti M. P. - S., H. (ďalej len „odporca v 1. rade“), a K., s. r. o., L. (ďalej len „odporca v 2. rade“), o určenie neplatnosti právneho úkonu Okresný súd Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) návrh sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 4 C 175/2006 z 23. októbra 2007 zamietol.

Krajský súd o odvolaní sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 5 Co 11/2008 z 28. mája 2008 rozhodol tak, že prvostupňový rozsudok potvrdil. Súčasne zaviazal sťažovateľku uhradiť odporcom trovy odvolacieho konania v sume 1 490,01 € (44 890 Sk).

Sťažovateľka sa žalobou domáhala určenia neplatnosti nájomnej zmluvy z 27. septembra 1994 o nájme prevádzkovej jednotky Obchodný dom S. č. 75 (ďalej len „nájomná zmluva“) uzavretej medzi odporcom v 1. rade a odporcom v 2. rade. Sťažovateľka kúpnu zmluvou z 9. januára 2006 nadobudla predmetný obchodný dom aj s parcelou, na ktorej je postavený, a vstúpila tak do právneho postavenia prenajímateľa. V označenom súdnom konaní sťažovateľka poukazovala na to, že *«žalovaný 1, M. P. – S., v tom čase vlastník nehnuteľností, uzatvoril v postavení prenajímateľa so žalovaným 2, K., spol. s r. o., dňa 27. 09. 1994 Nájomnú zmluvu (ďalej aj „Nájomná zmluva“) v období, keď žalovaný 1 niekoľko mesiacov neplnil svoje splatné záväzky z pôžičky voči Všeobecnej úverovej banke, a. s. (ďalej aj „VÚB“), keď z pôžičky vo výške 11.317.000,- Sk (vtedy Kčs) zaplatil iba 1.280.500,- Sk, pričom poslednú splátku zaplatil 25. 03. 1993 (teda 18 mesiacov pred uzatvorením Nájomnej zmluvy) a v dôsledku týchto skutočností si musel byť vedomý toho, že dôjde k realizácii záložného práva, ktorým boli zaťažené dotknuté nehnuteľnosti, zo strany záložného veriteľa (VÚB) z dôvodu zabezpečenia návratnosti pôžičky, ktorú poskytla VÚB žalovanému 1, a dôjde teda k scudzeniu dotknutých nehnuteľností.*

Za tejto situácie uzavrel žalovaný 1 Nájomnú zmluvu práve so žalovaným 2, t. j. s vybraným subjektom, s ktorým bol personálne prepojený (štatutárnym zástupcom

a jediným spoločníkom sa stala jeho svokra a neskôr sa stal štatutárnym zástupcom osobne žalovaný 1) a to za neobvyklých a nepoctivých podmienok, podľa ktorých je jedna z nehnuteľností, t. j. obchodný dom, ako je špecifikovaný v Nájomnej zmluve, prenechaná nájomcovi na dobu 30 kalendárnych rokov, za konštantné nájomné 130.000,- Sk ročne (t. j. 79,75 Sk/m² ročne a už v čase uzavretia Nájomnej zmluvy bolo trojnásobne nižšie ako nájomné za porovnateľné objekty), s oprávnením nájomcu dať nehnuteľnosť, príp. jej časť, do podnájmu (cena za podnájom tejto nehnuteľnosti, resp. jej časti, sa pohybovala vo výške 1.600,- Sk/m² ročne) a s možnosťou výpovede Nájomnej zmluvy iba pri omeškaní nájomcu so zaplatením nájomného.».

Podľa názoru sťažovateľky došlo zo strany odporcu v 1. rade z pohľadu existujúcich práv a záväzkov súvisiacich s nehnuteľnosťou „k nerovnomernému a tiež k nepoctivému rozdeleniu práv a záväzkov k tejto nehnuteľnosti, keď žalovaný 1 prenechal majetkový prospech z nehnuteľnosti inému subjektu, ktorý bol a je personálne prepojený so žalovaným 1, pričom záväzky (tarchy), spojené s touto nehnuteľnosťou, zostali u žalovaného 1 vlastne nezabezpečené možným a pravidelným príjmom z nehnuteľnosti“.

Sťažovateľka namietala, že „Nájomná zmluva neprímerane obmedzuje výkon vlastníckych práv žalobcu v postavení vlastníka predmetnej nehnuteľnosti, keďže podmienky Nájomnej zmluvy sú nevýhodné do tej miery, že sa priečia dobrým mravom, pretože postavenie vlastníka (prenajímateľa) je podľa Nájomnej zmluvy, formulovanej jednostranne a výlučne v prospech žalovaného 2, t. j. nájomcu, tak nevýhodné, že vlastník je pozbavený výkonu aj ochrany svojich práv, spojených s vlastníctvom nehnuteľnosti spôsobom, ktorý je v rozpore so základnými morálnymi zásadami“.

Podľa názoru sťažovateľky obsah nájomnej zmluvy a okolnosti, za ktorých bola uzavretá, spôsobujú absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu.

K porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a tiež

práva na pokojné užívanie majetku zaručeného čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 11/2008 z 28. mája 2008 došlo podľa sťažovateľky tým, že krajský súd:

- vyslovil názor, že sťažovateľka neuniesla dôkazné bremeno o tom, že daná nájomná zmluva je v rozpore s dobrými mravmi, bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom vyhodnotil podstatné argumenty sťažovateľky týkajúce sa obsahu nájomnej zmluvy, okolností, za ktorých bola nájomná zmluva uzatvorená, porovnania podmienok nájomnej zmluvy s podmienkami, za ktorých sa poskytoval nájom v konkrétnom mieste a čase,

- sa nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľky, podľa ktorej zásada zmluvnej voľnosti účastníkov právneho úkonu nie je a nemôže byť neobmedzená, a že obmedzenie výkonu vlastníckych práv obsiahnuté v § 123 Občianskeho zákonníka sú v tomto prípade obmedzené neobvyklým a neprimeraným spôsobom,

- svoje rozhodnutie dostatočne a presvedčivo neodôvodnil, a to aj časti trov konania, keď sa nevysporiadal s námietkou sťažovateľky, že predmetom sporu bolo určenie neplatnosti právneho úkonu a tento predmet sporu nemožno vyjadriť v peniazoch, napriek tomu krajský súd pri výpočte základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vychádzal z § 10 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), a nie § 11 ods. 1 tejto vyhlášky.

Sťažovateľka v tejto súvislosti žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 11/2008 z 28. mája 2008, zrušil tento rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a tiež uložil krajskému súdu povinnosť uhradiť trovy právneho zastúpenia advokátke JUDr. E. K. v sume 223,46 € (6 732 Sk) do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo

ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 11/2008 z 28. mája 2008.

Z obsahu sťažnosti a z pripojených príloh ústavný súd zistil, že predmetom preskúmvanej veci bol návrh sťažovateľky na určenie neplatnosti nájomnej zmluvy z 27. septembra 1994 o nájme obchodného domu uzavretej medzi odporcom v 1. rade a odporcom v 2. rade. Podľa názoru sťažovateľky išlo o absolútne neplatný právny úkon, pričom dôvod neplatnosti videla v rozpore tohto právneho úkonu s dobrými mravmi.

V predmetnej veci, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie označených práv, krajský súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (o zamietnutí návrhu sťažovateľky) a zaviazal sťažovateľku na náhradu trov odvolacieho konania.

V súlade so závermi súdu prvého stupňa bol krajský súd toho názoru, že sťažovateľkou vymenované dôvody nie sú dôvodmi, ktoré predpokladá zákon (§ 39 Občianskeho zákonníka) pre absolútnu neplatnosť právnych úkonov.

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľky s právnym názorom krajského súdu, ku ktorému dospel interpretáciou a aplikáciou hmotnoprávných ustanovení Občianskeho zákonníka pri posudzovaní absolútnej neplatnosti označenej nájomnej zmluvy z 27. septembra 1994, ako aj ustanovení vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v súvislosti s vyčíslením trov právneho zastúpenia odporcov.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

V súvislosti s uvedeným krajský súd preskúmal postup okresného súdu, ktorý svoje dokazovanie zamerlal na zistenie dôvodov absolútnej neplatnosti spornej nájomnej zmluvy uvádzaných sťažovateľkou v žalobnom návrhu, a po preskúmaní veci potvrdil rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku okrem iného uviedol:

„Z listu vlastníctva číslo 168 k. ú. L. vyplýva, že vlastníkom parcely č. 316, ako aj obchodného domu súp. číslo 2 je navrhovateľ s tým, že nehnuteľnosť nadobudol na základe kúpnej zmluvy zo dňa 9. 1. 2006. Z nájomnej zmluvy zo dňa 27. 9. 1994 vyplýva, že táto bola uzatvorená medzi odporcami 1), 2) na účely podnikania na dobu 30 rokov, počnúc dňom 10. 10. 1994, pričom odporca 2) sa v čl. IV zaviazal platiť ročné nájomné vo výške 130.000,- Sk, a to vždy do 15-teho dňa mesiaca decembra príslušného roku. V prípade omeškania sa nájomca zaviazal zaplatiť prenajímateľovi poplatok z omeškania vo výške 0,02 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania. V čl. VI. nájomnej zmluvy je upravený spôsob ukončenia nájmu štyrmi spôsobmi, a to uplynutím doby, na ktorú bol nájom

dohodnutý, písomnou dohodou zmluvných strán, kúpou predmetu nájmu nájomcov, jednostrannou výpoveďou, pričom prenajímateľ môže nájom vypovedať len v prípade, že nájomca je v omeškani s platením nájomného viac ako 3 mesiace a po upozornení nájomcu prenajímateľ na úhradu nájomného. V zmysle dodatku zo dňa 12. 3. 2002 sa zmluvné strany dohodli, že všetky opravy a udržiavacie práce prenajatej nehnuteľnosti zabezpečí a zaplatí nájomca.

Zo správy Obecného úradu L. bolo ďalej zistené, že nájom za Dom služieb č. 1 v obci L. v roku 1994 predstavoval sumu 228, 41 Sk za m², pričom ide o sumu trojnásobne vyššiu, ako odporcami dohodnutý nájom za 1 m² ohľadom Obchodného domu S.

Ďalej mal súd za preukázané, že na tamojšom súde prebiehal spor pod sp. zn. 10 Cb/207/200/, ktorým sa VÚB a. s. P. domáhala proti odporcom 1), 2) neplatnosti nájomnej zmluvy s tým, že konanie bolo v konečnom dôsledku zastavené. Ďalej prebiehalo konanie pod sp. zn. 8C/2/2004 o určenie neplatnosti nájomnej zmluvy z dôvodu, že na uzavretie nájomnej zmluvy nebol daný súhlas obce podľa zákona č. 116/1990 Zb. s tým, že návrh bol zamietnutý z dôvodu, že predmetom nájomnej zmluvy neboli nebytové priestory, ale Obchodný dom S. ako samostatná vec, a preto sa naň nevzťahuje zákon č. 116/1990 Zb...

Zákon nestanovuje kritériá, podľa ktorých by mala byť výhodnosť alebo nevýhodnosť podmienok, za ktorých bola zmluva uzavretá a posudzovaná. Či ide o nápadne nevýhodné podmienky, prípadne absolútne neplatný právny úkon z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, vždy je treba posudzovať konkrétne podľa okolností daného prípadu. U odplatných zmlúv pôjde predovšetkým o posúdenie toho, či nebola porušená ekvivalentnosť vzájomne zjednaných plnení. Nevýhodnosť podmienok, za ktorých bola nájomná zmluva uzavretá potom možno posudzovať len v zrovnaní s obvyklými podmienkami, za ktorých sa v dobe uzavretia zmluvy a v mieste, v ktorom sa prenajatá nehnuteľnosť nachádza, podobné nehnuteľnosti prenajíma. Aj v prípade, že dohodnuté nájomné bude pre prenajímateľa rentabilné v zmysle horeuvedených úvah, bude napriek tomu zmluva uzavretá v rozpore s dobrými mravmi, ak bude dohodnuté nájomné podstatne nižšie ako nájomné, ktoré je v danom mieste a v danom čase za nájom podobných nehnuteľností obvykle poskytovaný. Naopak, nemôže ísť o nevýhodné podmienky v prípade, že prenajímateľ uzavrel nerentabilnú zmluvu z toho dôvodu, že v danom mieste nebude po nájme nehnuteľností

dopyt, a preto nebude možné dosiahnuť dojednanie výhodnejších podmienok. Je treba tiež dodať, že samotná okolnosť, že nájomca prenechal prenajatú nehnuteľnosť do podnájmu za podstatne lepších podmienok, než za ktorých mu bola prenajatá, nie je z uvedeného hľadiska právne významná, pokiaľ mu nehnuteľnosť bola prenajatá za obvyklých podmienok.

S poukazom na uvedené dospel potom odvolací súd k záveru, že navrhovateľ v tomto prípade neunesol dôkazné bremeno v tom smere, že by preukázal, že daná nájomná zmluva je v rozpore s dobrými mravmi. Samotná okolnosť, že účastníkovi zmluvy sa na základe dohody o rozsahu a predmete plnenia nedostane plného ekvivalentu plnenia, ktoré sa zaviazal poskytnúť, nie je v rozpore s dobrými mravmi. Pri posudzovaní, či zmluva o nájme nehnuteľností by mohlo ísť o zmluvu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, je treba vychádzať tiež z porovnania podmienok zmluvy s obvyklými podmienkami, za ktorých sa v dobe uzavretia zmluvy a v mieste, v ktorom sa prenajatá nehnuteľnosť nachádza, podobné nehnuteľnosti prenajímali.

V danom prípade nebolo preukázané, že by o danú nehnuteľnosť mal záujem iný nájomca. Rovnako nebolo preukázané, že by obdobná nehnuteľnosť v danej lokalite bola prenajímaná za podstatne výhodnejších podmienok s tým, že za takýto dôkaz nemožno považovať správu od obecného úradu o prenájme obecných priestorov iným podnikateľom. V tomto smere je potrebné prisvedčiť argumentácii odporcov, ktorí poukazovali na to, že je rozdiel prenajať jednotlivé samostatné miestnosti a na druhej strane sú odlišné podmienky pre prenajímanie celého obchodného komplexu. Faktom je, že rentabilita nájomného by sa dala zistiť formou znaleckého posudku, kedy úlohou znalca by bolo zistiť pomer medzi výškou nájomného a cenou domu v danom období, avšak takýto dôkaz pred súdom prvého stupňa vykonaný ani navrhovaný nebol. Po takomto znaleckom dokazovaní by sa dalo zistiť, že dom je rentabilný za podmienok, ak výnos nájomného z neho vybraného stačí k úhrade všetkých ročných výdavkov s domom spojených, a to ako výdavkov spojených s vlastníctvom domu, tak výdavkov spojených s jeho udržovaním.

Správny bol potom postup súdu prvého stupňa, ktorý uzavrel, že daná zmluva nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka a návrh ako nedôvodný zamietol. Odvolací súd sa s týmto záverom v plnom rozsahu stotožňuje a poukazuje na tú skutočnosť, že navrhovateľ v tomto prípade dôkazné bremeno neunesol.

Rovnako odvolací súd ani nezistil pochybenie v rámci vyčíslenia trov pred súdom prvého stupňa, kedy súd prvého stupňa správne vychádzal pri sadzbe za 1 úkon právnej pomoci, z 5-násobku ročného plnenia, čo je čiastka 650.000,- Sk a stanovil tak odmenu za 1 úkon právnej služby z hodnoty veci 650.000,- Sk. Pretože právny zástupca odporcov zastupoval dvoch klientov, základná sadzba tarifnej odmeny za spoločný úkon v zmysle § 10 ods. 1, § 13 ods. 3 vyhlášky predstavuje sumu 17.840,- Sk (11.150 x 2 – 20 %).“

Ústavný súd už uviedol, že predpokladom uplatnenia práva na spravodlivý proces, ktoré sa zaručuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, je nezávislosť a nestrannosť súdu. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy zákonodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

K problematike práva na spravodlivý proces treba ďalej uviesť, že okrem prístupu k súdu sa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 46 ods. 1 ústavy priznáva aj určitá kvalita súdneho konania, inak povedané, spravodlivý proces.

Ak sťažovateľka namieta porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že jeho ingerencia do výkonu právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade nezlučiteľnosti ich rozhodnutí a postupov, ktoré ich vydaniu predchádzali, s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, IV. ÚS 164/04, IV. ÚS 216/05).

Ústavný súd stabilne vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (napr. III. ÚS 53/02, I. ÚS 20/03). K tomu treba dodať, že aj taký zásah podlieha princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, a je preto podmienený tým, že zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne konanie, resp. rozhodnutie všeobecného súdu nie je napravitel'né účinným procesným prostriedkom alebo postupom inštančne nadriadeného všeobecného súdu.

Podľa názoru ústavného súdu právne závery, na ktorých je založený napadnutý rozsudok krajského súdu vo veci preskúmania rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 C 175/2006 z 23. októbra 2007 v rozsahu vymedzenom v odvolaní sťažovateľky, sú zdôvodnené dostatočným spôsobom, a preto ich ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľné.

Bolo nepochybne v právomoci krajského súdu príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka (o zákonných dôvodoch absolútnej neplatnosti právnych úkonov) vyložiť. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd svoje rozhodnutie náležite odôvodnil a uviedol skutkové zistenia, o ktoré oprel svoje rozhodnutie, akými úvahami sa pri tom spravoval, ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 39), podľa ktorých zistený skutkový stav posúdil.

Krajský súd sa pri rozhodovaní o odvolaní proti prvostupňovému rozsudku podrobne zaoberal dôvodmi absolútnej neplatnosti nájomnej zmluvy z hľadiska dobrých mravov, najmä v súvislosti so sťažovateľkou namietaným obsahom tejto zmluvy (doba nájmu, výška nájomného, spôsob jej ukončenia) a okolnosťami, za ktorých bola uzavretá, pričom dospel k záveru, že žiadny z dôvodov uvádzaných sťažovateľkou nerobí právny úkon nájomnej zmluvy z 27. septembra 1994 neplatným.

Na základe uvedeného podľa názoru ústavného súdu nejestvuje ani príčinná súvislosť medzi označenými základnými právami sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru a postupom krajského súdu pri rozhodovaní v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení sťažovateľkou označených práv. Skutočnosť, že sťažovateľka sa nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia a nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným.

O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných

ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam (napr. rozhodnutia I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03), pričom v konkrétnych okolnostiach danej veci sa tak nestalo.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (IV. 287/04, IV. ÚS 307/07). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd uvádza, že porušenie práva priznaného týmto článkom ústavy a dodatkového protokolu nemôže samo osebe nastať rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc (I. ÚS 44/03). O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07).

Ústavný súd dospel k záveru, že označený rozsudok krajského súdu, ako aj dôvody uvádzané sťažovateľkou v sťažnosti neobsahujú také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení ústavnoprocených princípov podľa čl. 46 až čl. 48 ústavy, a teda ani základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú odmietnuť.

Podstatou ďalšej časti sťažnosti proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Co 11/2008 z 28. mája 2008 je odlišný právny názor sťažovateľky na určenie základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. z hodnoty sporu, ktorá podľa názoru krajského súdu predstavovala sumu 21 576,05 € (650 000 Sk), a to aj napriek tomu, že podľa jej tvrdenia „tento predmet sporu nie je možné vyjadriť v peniazoch“.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania musí byť z odôvodnenia konkrétneho rozhodnutia zrejmé, na základe akých právnych predpisov súd rozhodoval a akými úvahami bol pri ich aplikácii vedený. V namietanom prípade bolo v právomoci a na posúdení krajského súdu, akým zákonne konformným spôsobom korešpondujúcim s výsledkom sporu preskúma prvostupňový výrok o náhrade trov konania, rozhodne o náhrade trov odvolacieho konania a aké ustanovenia príslušnej právnej normy, teda Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a vyhlášky č. 655/2004 Z. z., použije.

Ústavný súd konštatuje, že odvolací súd potvrdil prvostupňový rozsudok aj vo výroku trov konania, keď súd prvého stupňa podľa neho správne vychádzal pri určení sadzby za jeden úkon právnej pomoci z hodnoty veci 21 576,05 € (650 000 Sk) ako 5-násobku ročného plnenia a určil tak odmenu právneho zástupcu odporcov za jeden úkon právnej služby v zmysle § 10 ods. 1 a § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v sume 592,18 € [17 840 Sk (ako spoločný úkon za zastupovanie dvoch klientov)].

Ústavný súd taktiež konštatuje, že o náhrade trov odvolacieho konania krajský súd rozhodol s odvolaním sa na § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 142 ods. 1 OSP tak, že sťažovateľku zaviazal zaplatiť odporcom 1 490,08 € (44 890 Sk) k rukám ich právneho zástupcu za dva úkony právnej služby s poukazom na to, že odporcovia mali úspech v konaní, pričom im vznikli trovy v súvislosti s ich právnym zastúpením v odvolacom konaní. Krajský súd pritom akceptoval, že hodnota dvoch spoločných úkonov právnej služby, vzhľadom na hodnotu, ktorá bola predmetom konania [21 576,05 € (650 000 Sk)], predstavovala 592,18 € (17 840 Sk) a bola navýšená o 19 % DPH, a konštatoval, že právnenému zástupcovi odporcov „patrí odmena za 2x režijný paušál po 191,- Sk, spolu 382,-

Sk a náhradu cestovného po trase Púchov – Trenčín a späť 2 x 48 km x 8,10 Sk = 777,60 Sk + náhrada za stratu času za 2 x 2 polhodiny po 318,- Sk, spolu 1.272,- Sk“.

Z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd ani o náhrade trov konania nerozhodol arbitrárne, naopak, aj v tejto časti odôvodnil svoje rozhodnutie síce stručne, ale ústavne akceptovateľným spôsobom, a preto podľa názoru ústavného súdu rozsudok krajského súdu sp. zn. 5 Co 11/2008 z 28. mája 2008 ani v časti týkajúcej sa preskúmania prvostupňového rozhodnutia o náhrade trov konania a rozhodnutia o náhrade trov odvolacieho konania nenaznačuje, že by ním mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol už po jej predbežnom prerokovaní podľa čl. 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už nezaoberal jej ďalšími návrhmi.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2009